

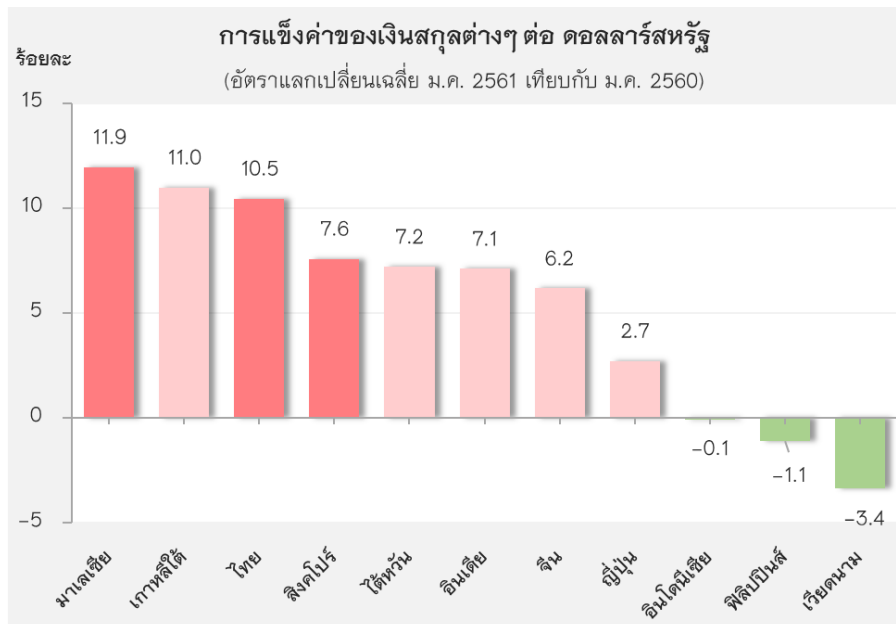
ผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทต่อ SME ปี 2560

การแข็งค่าของเงินบาทต่อเงินดอลลาร์สหรัฐ

จากการที่ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐยังคงอ่อนค่าอย่างต่อเนื่อง จากการทำให้นักลงทุนไม่มั่นใจในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลสหรัฐ รวมทั้งการที่ธนาคารกลางสหรัฐปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายน้อยกว่าที่คาดการณ์ ประกอบกับเศรษฐกิจของหลายประเทศหลักในเอเชียมีทิศทางดีขึ้น ส่งผลให้มีเงินทุนไหลเข้าหลักทรัพย์ในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ค่าเงินสกุลต่างๆ ในเอเชียแข็งค่าขึ้น

ในขณะที่ค่าเงินบาทของไทย แม้จะได้รับผลกระทบจากการไหลเข้าของเงินทุนในหลักทรัพย์น้อยกว่าประเทศอื่นๆในภูมิภาค แต่จากการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกในปี 2560 ที่ขยายถึงร้อยละ 9.9 ซึ่งสูงที่สุดในรอบ 6 ปี ทำให้ประเทศมีดุลชำระเงินเกินดุลเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อเงินบาทให้แข็งค่าขึ้นต่อเนื่อง และคาดว่าจะยังคงแข็งค่าต่อไปอีกในปี 2561

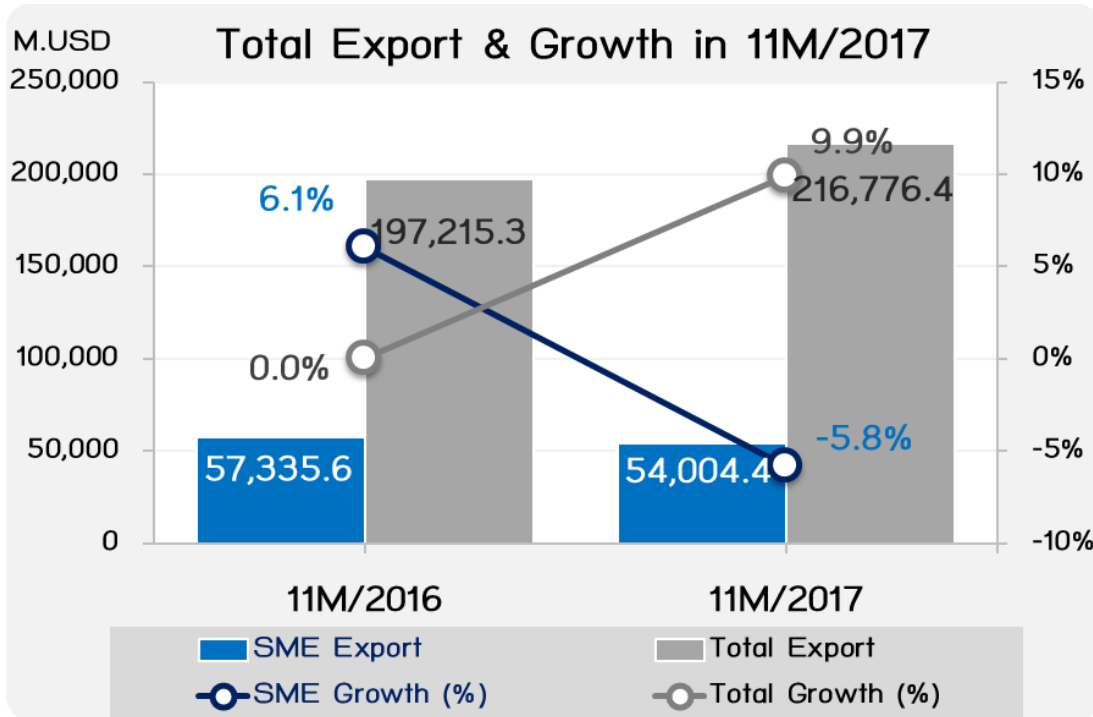
เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเงินสกุลหลักๆ ในเอเชียและประเทศเพื่อนบ้าน โดยพิจารณาจากอัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐเฉลี่ย เดือนมกราคม 2561 (1-22 ม.ค.) เทียบกับค่าเฉลี่ยของเดือนมกราคม 2560 พบว่าค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นร้อยละ 10.5 สูงเป็นอันดับ 3 ของภูมิภาคเอเชียและเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศในอาเซียน รองจากค่าเงินริงกิตของมาเลเซีย และเงินวอนของเกาหลีใต้ ที่แข็งค่าขึ้นร้อยละ 11.9 และ 11.0 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเงินของ เวียดนาม ฟิlippินส์ และอินโดนีเซีย กลับอ่อนค่าลง ร้อยละ 3.4, 1.1 และ 0.1 ตามลำดับ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพรวมสถานการณ์การส่งออกของ SME

สำหรับมูลค่าการส่งออกของ SME ใน 11 เดือนแรกของปี 2560 (มกราคม – พฤศจิกายน 2560) มีมูลค่า 1,834,271.3 ล้านบาท หดตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 8.8 และเมื่ออยู่ในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีการส่งออกมูลค่า 54,004.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 5.8 ตามลำดับ ในขณะที่การส่งออกทั้งหมดของประเทศ มีมูลค่า 216,776.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 9.9 จากปีก่อนหน้า ซึ่งการส่งออกของ SMEs มีสัดส่วนต่อการส่งออกรวม ร้อยละ 24.9

เมื่อพิจารณาตามตลาดคู่ค้าสำคัญ พบว่า มูลค่าการส่งออกในรูปเงินบาทของ SME หดตัวลงในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะ การส่งออกไปยังกลุ่มสหภาพยุโรป และประเทศสหรัฐอเมริกา ที่หดตัวลงถึงร้อยละ 18.4 และ 22.9 ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาจากหมวดสินค้าส่งออกที่สำคัญ พบว่ามูลค่าการส่งออกในรูปเงินบาทของ SME หดตัวลงเกือบทุกหมวดสินค้า โดยเฉพาะหมวดอัญมณีและเครื่องประดับที่มีสัดส่วนต่อมูลค่าการส่งออกรวมของ SME มากที่สุด หดตัวลงร้อยละ 12.9

ทั้งนี้ สินค้าส่งออกของ SME ที่มีการขยายตัว ได้แก่สินค้าในหมวดผลไม้ หมวดไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ หมวดธัญพืช ข้าว และหมวดน้ำตาล โดยขยายตัวได้ร้อยละ 9.2, 14.2, 7.8 และ 5.8 ตามลำดับ

ผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทต่อ SME

จากการหดตัวของมูลค่าการส่งออกของ SME ในช่วง 11 เดือนแรกของปี ซึ่งสวนทางกับมูลค่าการส่งออกในภาพรวมของประเทศนั้น สาเหตุมาจากรายได้ในรูปเงินบาทของผู้ส่งออกลดลง จากการแข็งค่าของเงินบาท รวมทั้งการที่ค่าเงินบาทแข็งค่าในอัตราที่สูงกว่าค่าเงินสกุลอื่นๆในภูมิภาค ซึ่งเป็นทั้งประเทศคู่ค้าและ

คู่แข่งในเวลาเดียวกัน เช่น จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ทำให้ค่าเงินบาทแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับสกุลเงินของประเทศเหล่านี้เช่นกัน ทำให้สินค้าจากไทยเสียเปรียบในการแข่งขัน

สาเหตุหลักของการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของประเทศ มาจากการที่เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าดีขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการส่งออกโดยธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งมีการทำประกันความเสี่ยง เช่น FX option, FX Futures จึงไม่ค่อยได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าเงินมากนัก ในขณะที่ SME ยังมีการทำประกันความเสี่ยงหรือ options ค่อนข้างน้อย

สำหรับ SMEs กลุ่มนำเข้าสินค้าวัตถุดิบและทุนจะได้ประโยชน์จากค่าเงินบาทที่แข็งค่า โดยที่การนำเข้าของ SMEs ในกลุ่มสินค้าทุน/เครื่องจักรใน 11 เดือนแรกของปี 2560 มีมูลค่า 17,198.01 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.8 ของการนำเข้าในกลุ่มสินค้าทุน/เครื่องจักรทั้งหมด และมีการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบ มูลค่า 61,005.35 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.6 ของการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบรวมสินค้าชั้นกลางทั้งหมด

หน่วย : ล้านบาทสหรัฐ

ประเภทกลุ่มสินค้าทุน	ม.ค.-พ.ย. 60		Total	SME/Total	%การเปลี่ยนแปลง
	2559	2560			
Capital goods (except transport equipment), and parts and accessories	20,276.25	17,198.01	61,773.81	27.8	-15.2
Consumer goods not elsewhere specified	9,009.86	8,512.55	17,550.94	48.5	-5.5
Fuels and lubricants	335.53	424.37	23,308.40	1.8	26.5
Industrial supplies not elsewhere specified	28,629.22	32,219.75	74,241.60	43.4	12.5
Transport equipment and parts and accessories thereof	3,978.15	2,482.68	17,948.10	13.8	-37.6
Unclassification	245.28	168.00	4,543.99	3.7	-31.5
Grand Total	62,474.29	61,005.35	199,366.85	30.6	-2.4

ผลกระทบแยกพิจารณาเป็นรายกลุ่ม

ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดกับ SME อันเนื่องมาจากค่าเงินบาทแข็งค่า แบ่งการพิจารณา ออกเป็นกลุ่มๆ ได้ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ส่งออกที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ (Local content) ผลิตสินค้าและบริการเพื่อการส่งออก กลุ่มผู้ประกอบการเหล่านี้จะได้รับผลกระทบจากผลกำไรจากการส่งออกลดลง จนอาจมีผลต่อสภาพคล่องทางการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมนี้ ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมเบาที่มีการส่งออกสูง เช่น อาหารแปรรูป อุตสาหกรรมเกษตร เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า เครื่องหนัง ผลิตภัณฑ์ไลฟ์สไตล์หรือหัตถกรรม หรือ บริการด้านการท่องเที่ยว

2. กลุ่มผู้ส่งออกที่มีการนำเข้าวัตถุดิบหรือสินค้าชั้นกลาง (Import content) สูง กลุ่มนี้อาจมีผลขาดเชิงผลดี-ผลเสียของค่าเงินบาทเปลี่ยนแปลงได้ ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบมากนัก กลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้า กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มชิ้นส่วนยานยนต์ กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

3. กลุ่มที่มีการนำเข้าวัตถุดิบสูงมาผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ จะได้รับผลดีที่สามารถลดต้นทุนการนำเข้าได้ กลุ่มอุตสาหกรรมนี้ได้แก่ กลุ่มเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับปิโตรเคมี ผลิตภัณฑ์พลาสติก

4. กลุ่มที่ใช้วัตถุดิบในประเทศผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก กลุ่มนี้ยังไม่ได้รับผลกระทบในระยะสั้นชัดเจน กลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มสมุนไพร

ผลกระทบกับภาคการท่องเที่ยว

สถานการณ์ท่องเที่ยวไทยในปี 2560 พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทย 35.38 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 โดยปัจจัยสำคัญเกิดจากภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยดีขึ้น การส่งเสริมการท่องเที่ยวของ ททท. อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเปิดเส้นทางบินใหม่เพิ่มมากขึ้น อาทิ รัสเซีย สแกนดิเนเวีย อังกฤษ เป็นต้น โดยเฉพาะในส่วนของตลาดจีนที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาไทยถึง 9.8 ล้านคน สูงเป็นอันดับหนึ่ง

ขณะที่รายได้รวมจากการท่องเที่ยวเท่ากับ 2.75 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 9.5% แยกเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ 1.82 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 11.7% และรายได้จากไทยเที่ยวไทย 0.93 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 5.4%

จากข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า การที่ค่าเงินบาทจะแข็งค่าขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่จะลดการใช้จ่ายลง หรือมีการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น แต่ไม่ได้ส่งผลถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2561 เท่ากับ 37 ล้านคน และมีรายได้รวม 3 ล้านล้านบาท

มาตรการบรรเทาผลกระทบต่อ SMEs จากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาท

มาตรการระยะสั้น

ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME ไทยมีการปกป้องความเสี่ยง ด้วยเครื่องมือทางการเงินต่างๆ เช่น การค้าประกันความเสี่ยงโดยการใช้ FX Options, FX Futures หรือ ใช้ระบบ off-set ในการชำระค่าสินค้าและวัตถุดิบ โดยเสริมสร้างความรู้และเทคนิคด้านการบริหารจัดการธุรกิจระหว่างประเทศให้ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจ และมีแผนการรับคำสั่งซื้อล่วงหน้าการควบคุมต้นทุนภายใต้ความผันผวนของค่าเงิน

ทั้งนี้ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2560 เห็นชอบและอนุมัติมาตรการเพิ่มขีดความสามารถ และส่งเสริมความรู้ให้กับ SMEs ในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณเพื่อดำเนินมาตรการดังกล่าว วงเงิน 500 ล้านบาท และมอบหมายให้ ธสน. (EXIM BANK) และ สสว. เป็นผู้ดำเนินการหลัก โดยมี กสอ. และ ธนาคารพาณิชย์ 8 แห่ง ให้ความร่วมมือ

รูปแบบการสนับสนุน เป็นการให้คูปองแก่ SME ที่ลงทะเบียนกับ สสว. เพื่อใช้ชดเชยซื้อประกัน FX Options จาก ธพ. ที่ร่วมโครงการ วงเงินไม่เกิน 30,000 บาทต่อราย และสามารถซื้อคูปองได้จนถึง 31 มิ.ย. 2561หรือจนกว่าจะเต็มวงเงินโครงการ รวมทั้งมีการอบรมเรื่องการป้องกันความเสี่ยง ซึ่งตั้งแต่เริ่มโครงการในเดือน พ.ย. 60 พบว่า SME ที่เข้าร่วมโครงการยังใช้สิทธิ์ค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก

- ไม่เข้าใจเกี่ยวกับการบริการ options
- ไม่มี underlying ประกอบ exercise
- ไม่สามารถใช้วงเงินได้ เพราะ ธพ. ที่ใช้บริการซื้อ options ไม่ใช่ธนาคารที่มีธุรกรรมด้วยหรือไม่สะดวกที่จะซื้อ options ที่ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศของ ธพ.
- กังวลเกี่ยวกับขั้นตอนเพิ่มเติมในการลงทะเบียนที่กรายรับจากค่า premium
- มีการซื้อขายด้วยเงินสกุลอื่นๆ ด้วย นอกจาก USD
- ผู้นำเข้าบางส่วนหันไปซื้อ forward แทนเพราะได้ rate ดีกว่า

มาตรการระยะกลาง/ยาว

1) หาวิธีลดต้นทุนด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต-การจัดการ ผ่านโครงการสินเชื่อปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องจักร ของหน่วยงานภาครัฐ, โครงการที่ช่วยเหลือด้านสินเชื่อของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หรือ สสว.

2) เพิ่มขีดความสามารถทางนวัตกรรมโดยปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่า

3) เสริมสร้างความรู้ / เทคนิคในด้านการบริหารจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ

4) ผลักดันให้มีการใช้เงินบาท เป็นเงินตราหลักในการทำการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน และใช้เงินสกุลอื่นที่นอกเหนือจากดอลลาร์สหรัฐ ในการค้าขายกับกลุ่มประเทศในทวีปเอเชีย